

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 listopada 2012 r. / data prezentaty Sądu k.4, pozew k.4-26/ (...) Sp. z o.o.w W., działając jako reprezentant grupy / oświadczenie powoda o działaniu w charakterze reprezentanta grupy k.6, k.126/ złożonej z 15 wydawnictw / oświadczenia o przystąpieniu do grupy: (...) sp. z o.o.w P.

k. 38; (...)sp. j. w G.k.44; (...) Sp. z o.o.w W.k. 50; (...) sp. z o.o.w W.k.57; (...) S.A.w W.k. 64; (...) Sp. z o.o.w K.k.70; (...) Sp. z o.o.w W.k.77; (...)w W.k.82; (...)Sp. z o.o. w W.k.88; (...)Sp. z o.o. w W.k.95; (...)sp. z o.o. w W.k.101; (...)Sp. z o.o. w P.k.107; (...)S.A. w W.k.113; (...)Sp. z o.o. w G.k.121; (...) Sp. z o.o.w W.k.1003/, wniósł o rozpoznanie w postępowaniu grupowym / k.4verte/ sprawy przeciwko(...)w N.(Cypr), administratorowi serwisu (...)/ dalej: serwis/ o zaniechanie naruszania majątkowych praw autorskich członków grupy. Strona, jako podstawy prawne dochodzonych roszczeń wskazała art. 79 ust. 1 pkt 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych / dalej: PrAut/ samodzielnie oraz w związku z art. 422 k.c., a także art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji / dalej: uznk / zgłaszając następujące zażądania:

1) zakazanie pozwanej stosowania w ramach serwisu systemu wymiany plików zdefiniowanego w pkt 1 petitum pozwu w podpunktach (i) do (ix) /k.4verte/;

2) nakazanie pozwanej, aby w przypadku uzyskania przez niego wiedzy lub wiarygodnej wiadomości, że określony utwór jest bezprawnie rozpowszechniany z pośrednictwem serwisu, uniemożliwił dostęp do wszystkich znajdujących się na tym serwisie plików, których nazwa zawiera tytuł tego utworu, wszystkim z wyjątkiem użytkownika, który jako pierwszy umieścił dany plik w serwisie;

3) nakazanie pozwanej, aby w przypadku uzyskania przez niego wiedzy lub wiarygodnej wiadomości, że określony plik zawiera bezprawnie rozpowszechniany za pośrednictwem serwisu utwór uniemożliwił dostęp do wszystkich identycznych plików, w tym kopii tego pliku, nawet jeżeli nazwa kopii nie jest tożsama z nazwą tego pliku, wszystkim z wyjątkiem użytkownika, który jako pierwszy umieścił dany plik w serwisie.

W odpowiedzi na pozew / k.921-943/, (...)w N.wniosła o odrzucenie pozwu, ewentualnie oddalenie powództwa w całości, zarzucając powodowi nie spełnienie formalnych oraz merytorycznych wymogów dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym. Główne zarzuty podnoszone przez pozwaną dotyczyły: braku tożsamości podstawy faktycznej roszczeń wszystkich członków grupy, polegającej na nie wskazaniu kiedy doszło do naruszenia praw autorskich poszczególnych członków grupy oraz pominięcia każdy z członków grupy zgłaszał pozwanej fakt naruszeń; nieskutecznego wyboru reprezentanta grupy, a także wadliwej konstrukcji umowy reprezentanta z pełnomocnikiem, skutkującej jej nieważnością. Ponadto, pozwana wniosła na podstawie art. 8 ust. 1 PostGrU o zobowiązanie powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu w wysokości 60 000,00 zł. / k.922/, co w jej ocenie stanowi prognozowaną wysokość kosztów, jakie poniesie w związku z postępowaniem.

Powód w replice /k.966-976/ podtrzymał twierdzenia, wnioski i żądania zawarte w pozwie, wskazując, iż pozwana nie jest wyłącznie hostingodawcą, a istota sporu ogniskuje się wokół organizacji platformy wymiany plików w ramach której dochodzi do naruszania majątkowych praw autorskich członków grupy i delikty te mogą w różny sposób dotyczyć poszczególnych pokrzywdzonych. Strona zaprzeczyła, jakoby oświadczenie reprezentanta grupy było obciążone brakami formalnymi oraz wskazała, iż w postępowaniu grupowym Sąd nie ocenia postanowień umowy z pełnomocnikiem pod kątem prawidłowości, a jedynie bada możliwość określenia na jej podstawie zasad wynagradzania pełnomocników na cele ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego.

W ramach dalszej wymiany pism procesowych pozwany w załączniku do protokołu rozprawy z 19 czerwca 2013 r. /k.987-998/ podniósł dodatkowe zarzuty formalne wskazując, iż (...) sp. z o.o. w W. nie może pełnić funkcji reprezentanta grupy, bowiem w aktach brak jego oświadczenia o przystąpieniu do grupy. W ocenie pozwanej formuła oświadczeń o przystąpieniu do grupy, odsyłająca do treści pozwu w zakresie określenia roszczeń,

okoliczności uzasadniających żądania oraz przynależność do grupy oraz przedstawienia dowodów, a także fakt złożenia przedmiotowych oświadczeń przed datą złożenia pozwu skutkuje nieważnością wszystkich złożonych oświadczeń członków grupy. Ponadto, pozwana ponownie podniosła argument braku tożsamości podstawy faktycznej roszczeń wszystkich członków grupy oraz wskazała, iż powód w sposób niedopuszczalny określiła zasady obliczania wynagrodzenia pełnomocnika, albowiem nie jest możliwe skuteczne zastrzeżenie jednocześnie określonej kwoty pieniężnej jak i success fee oraz godzinowego rozliczania pracy współpracowników pełnomocnika.

Powód w odpowiedzi na przedmiotowy załącznik do protokołu podjął dalszą dyskusję z twierdzeniami pozwanej, twierząc iż jego oświadczenie o przystąpieniu do grupy zostało złożone do akt sprawy /k.1003/, zgodnie z zarządzeniem Sądu Okręgowego z dnia 19 czerwca 2013 r. /k.1001/, a konstrukcja odesłania zawartego w oświadczeniach o przystąpieniu do grupy nie pozostawia miejsca na wątpliwości, co do elementów wymaganych przepisami ustawy o postępowaniu grupowym. W pozostałym zakresie powód przywołał twierdzenia podnoszone w ramach wcześniejszych pism procesowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek powoda o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym zasługiwał na uwzględnienie, albowiem w niniejszej sprawie łącznie spełnione zostały zarówno ogólne przesłanki procesowe wynikające z kodeksu postępowania cywilnego, jak i kwalifikowane przesłanki dopuszczalności postępowania grupowego.

Postępowanie grupowe, wprowadzone do polskiego systemu postępowania cywilnego ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym / dalej: PostGrU/, stanowi instytucję nową, wymagającą sprawdzenia w praktyce. Zgodnie z założeniem ustawodawcy, w wyniku doświadczeń judykatury oraz dorobku doktrynalnego w przyszłości mogą być wprowadzane doń zmiany. / tak: Uzasadnienie projektu ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, Druki Sejmowe VI kadencja, Druk nr 1829, <http://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/wgdruk/1829/>

O dopuszczalności postępowania grupowego, zgodnie z treścią art. 10. 1. PostGrU, Sąd rozstrzyga na rozprawie i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. W cytowanym przepisie brak definicji pojęcia dopuszczalności czy wyodrębnienia przesłanek, które Sąd winien zbadać przed rozstrzygnięciem o dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym.

Na kanwie obecnej regulacji, nie budzi wątpliwości, iż na celu sądowego badania dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym konieczne jest sięgnięcie do ogólnych przesłanek procesowych wynikających z kodeksu postępowania cywilnego oraz kwalifikowanych przesłanek dopuszczalności postępowania grupowego wskazanych w art. 1 ust. 1 i 2 PostGrU w zw. z art. 2 ust. 1 PostGrU.

Jak wskazano w ramach części historycznej niniejszego uzasadnienia, spór między stronami dotyczył zarówno czysto formalnych warunków określonych przez PostGrU dla pozwu w postępowaniu grupowym, jak i materialnoprawnej analizy tożsamości postawy faktycznej roszczeń powoda.

Wobec powyższego, na wstępie niniejszych rozważań konieczne jest jednoznaczne rozróżnienie dwóch niezależnych od siebie instytucji procesowych postępowania grupowego: przesłanek dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym wskazanych w art. 1 ust. 1 i 2 PostGrU w zw. z art. 2 ust. 1 PostGrU, w których braku pozew podlega odrzuceniu na podstawie art. 10 ust. 1 PostGrU oraz dodatkowych wymogów formalnych pozwu wymienionych w art. 6 PostGrU, których brak, nie uzupełniony pomimo wezwania Sądu, winien skutkować zwrotem pozwu w trybie przewidzianym art. 130 § 2 k.p.c. Wskazany w art. 1 ust. 1 i 2 PostGrU w zw. z art. 2 ust. 1 PostGrU katalog przesłanek jest niewątpliwie katalogiem zamkniętym, dla uznania przynależności sprawy cywilnej do postępowania grupowego konieczne jest ich łączne wystąpienie, przy równoczesnym istnieniu ogólnych przesłanek procesowych

Analiza treści art. 1 ust. 1 i 2 PostGrU w zw. z art. 2 ust. 1 PostGrU prowadzi do stwierdzenia, iż do owych kwalifikowanych przesłanek dopuszczalności należą:

- jednorodność roszczeń członków grupy;
- tożsamość lub jednakowość podstawy faktycznej roszczeń członków grupy;
- liczebność grupy;
- ujednoczenie roszczeń pieniężnych;
- zdolności przedmiotowa roszczeń do rozpoznania w postępowaniu grupowym.

Ocena ta pozostaje w zgodności zarówno z tezami przedstawianymi w doktrynie /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Komentarz, Legalis; por.: M. Sieradzka Komentarz do art. 10 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym [w:] M. Sieradzka, Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Komentarz., LEX nr 58880/ jaki i z literalną treścią analizowanych przepisów oraz konstrukcją samej ustawy PostGrU, w ramach której wyraźnie oddzielono art. 1 i 2 od art. 6, w którym jasno wskazano jakim wymaganiom, oprócz wymienionych w k.p.c. winien czynić zadość pozew.

Wobec powyższego, ocena łącznego wystąpienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym stanowi postawę niniejszego rozstrzygnięcia. Jak słusznie wskazuje się w doktrynie, postępowanie grupowe jest sądowym postępowaniem cywilnym w wyselekcjonowanych sprawach z zakresu prawa prywatnego, ocenianych na podstawie art. 1 i 2 k.p.c. i odpowiednich norm prawa cywilnego, w zakresie których winna być dopuszczalna droga sądowa /cytat za: K. Piasecki (red.), Komentarz do ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Warszawa 2010, Legalis/ Niniejsza sprawa jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c., a do jej rozpoznania niewątpliwie powołane są sądy powszechne.

Zakres przedmiotowy PostGrU został przez ustawodawcę ograniczony do roszczeń konsumentów, roszczeń z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, a z jego zakresu przedmiotowego wyłączono roszczenia o ochronę dóbr osobistych.

Odpowiedzialność deliktowa powstaje, gdy zdarzenie wyrządzające szkodę nie jest związane ze stosunkiem zobowiązaniowym, lecz jest samodzielnym źródłem powstania nowego stosunku obligacyjnego /tak: G. Bieniek, H. Ciepla, S. Dmowski, J. Godowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, t. I, Warszawa 2009, s. 291/. Jak wskazano na wstępie niniejszego uzasadnienia, przedmiotowa sprawa dotyczy roszczeń powoda o zakazanie pozwanej stosowania w ramach (...)systemu wymiany plików oraz nakazanie pozwanej określonych zachowań w razie uzyskania wiedzy lub wiarygodnej wiadomości o bezprawnym rozpowszechnianiu utworów, do których członkom grupy przysługuje monopol autorski. Roszczenia o zaniechanie dokonywania naruszeń przewidziane są art. 79 ust. 1 pkt 1 PrAut oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 uznk, a odpowiedzialność pozwanej wiąże się z jego działalnością jako pośredniego naruszcyciela na tle art. 79 PrAut w zw. z art. 422 k.c., przez co niewątpliwie mieszczą się w przedmiotowym zakresie PostGrU. Bezspornym w doktrynie i judykaturze jest bowiem fakt, iż odpowiedzialność przewidziana w art. 79 u.p.a.p.p. jest odpowiedzialnością deliktową z tytułu bezprawnego (bez podstawy ustawowej lub umownej) wkroczenia w cudze prawo wyłączne (...) Obecnie jest alternatywą wobec odszkodowania na zasadach ogólnych, i ma charakter stricte odszkodowawczy. /cytat za: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2011 r., sygn. akt IV CSK 133/11, LEX nr 1055040/. Jak wskazuje judykatura z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych odpowiada nie tylko bezpośredni naruszciciel, ale także współsprawca oraz osoby określone w art. 422 k.c. - pomocnik i nakłaniający. Ich odpowiedzialność jest solidarna /tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1987 r., I CR 148/87, LEX nr 63685/

Ponadto, ocena judykatury pozostaje w zgodności z głosami podnoszonymi w doktrynie, zgodnie z którymi zarówno roszczenia z tytułu odpowiedzialności za czyn nieuczciwej konkurencji oraz roszczenia z tytułu odpowiedzialności za naruszenie praw wyłącznych chronionych na podstawie PrAut są w doktrynie wprost wskazywane jako roszczenia, których dochodzenie w postępowaniu grupowym jest dopuszczalne /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op.cit./

Kolejnymi przesłankami dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym jest jednorodzaowość roszczeń członków grupy oraz ich oparcie na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej (art. 1 ust. 1 PostGrU). Ocena ta, w zależności od rozpoznawanej sprawy, w przypadku jednorodzaowości roszczeń członków grupy polegać winna na badaniu treści żądań pozwu oraz oświadczeń członków o przystąpieniu do grupy i jako taka, nie musi wiązać się z koniecznością prowadzenia postępowania dowodowego. /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit/. Wobec braku przesłanek wykładni pojęcia roszczeń jednego rodzaju w PostGrU oraz braku jednoznacznej i uznanej w judykaturze i doktrynie definicji, warto odwołać się do art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. regulującego współuczestnictwo formalne /tak: tak: K. Piasecki (red.), Komentarz... op.cit./.

Przesłanka ta, może być więc rozumiana jako jednorodzaowość będących przedmiotem sporu stosunków prawnych, np. roszczeń odszkodowawczych z czynów niedozwolonych, /cytat za: M. Jędrzejewska, Współuczestnictwo, s. 209 [w:] T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit; tak: T. Zembrzuski, Komentarz do art. 72 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] H. Dolecki (red.), T. Wiśniewski (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366., LEX nr 146998/. W ocenie części przedstawicieli doktryny, którą to opinię Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoją, pojęcie jednorodzaowości nie może być ukształtowane zbyt wąsko, poprzez stosowanie do regulacji PostGrU wyrażonego w art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. wymogu jednakowej podstawy prawnej dochodzonych roszczeń /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit/. Ocena ta zdaje się być również trafna na tle literalnej interpretacji przepisów PostGrU, które stawiają jednorodzaowym roszczeniom wymóg tożsamości podstawy faktycznej, lecz nie prawnej. Zdaniem Sądu Okręgowego, roszczeniami jednego rodzaju będą więc roszczenia, których źródło leży w stosunku prawnym jednego rodzaju, chociażby wynikały z niego różne roszczenia materialnoprawne.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy, należy uznać, iż niezależnie od przyjętej szerszej bądź węższej interpretacji pojęcia jednorodzaowości, roszczenia w przedmiotowym sporze zarówno mają swe źródło w jednego rodzaju stosunku prawnym – delikcie, jak również są tożsame z materialnoprawnego punktu widzenia.

Z kolei, jako podstawę faktyczną przedmiotu sporu, rozumiemy zespół faktów uzasadniających żądanie powoda /por: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit i podana tam literatura/. Nie wchodząc na obecnym etapie postępowania w merytoryczne rozważania dotyczące zasadności powództwa ani ustalania stanu faktycznego na cele końcowego rozstrzygnięcia, w ocenie Sądu Okręgowego powód przedstawił następujący zespół faktów, które uzasadniają żądanie pozwu w sposób tożsamy dla wszystkich członków grupy:

- posiadanie przez członków grupy majątkowych praw autorskich do wskazanych utworów /załączniki do pozwu nr 35 – 41, k.841-870/
- naruszanie majątkowych praw autorskich członków grupy poprzez bezprawne rozpowszechnianie przez podmioty korzystające z systemu wymiany plików utworów udostępnianych w ramach serwisu (...)/załączniki do pozwu nr 20 – 34, k.416-839 /
- organizacja i prowadzenie narzędzia systemu wymian plików w ramach serwisu (...), na które to narzędzie składają się funkcje wskazane w pkt 1 petitum pozwu w podpunktach (i) do (ix) /k.4verte/.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakty te stanowią wystarczającą podstawę do uznania dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym, albowiem na ich kanwie możliwe jest dokonanie merytorycznej oceny ewentualnego wystąpienia odpowiedzialności deliktowej pozwanej, jako pośredniego sprawy naruszeń majątkowych praw autorskich członków grupy.

W tym miejscu należy odnieść się do zarzutów pozwanej, jakoby niewskazanie kiedy doszło do naruszenia praw autorskich poszczególnych członków oraz faktu zgłaszania naruszeń pozwanej przez każdego z członków grupy przesądzał o braku tożsamości podstawy faktycznej roszczeń powoda. Zarzut ten nie jest zasadny, albowiem konieczność wystąpienia zespołu faktów uzasadniających istnienie określonego stosunku prawnego nie oznacza, że całość stanu faktycznego danej sprawy ma się opierać wyłącznie na tożsamyh faktach /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit.; por.: M. Sieradzka, Komentarz..., op. cit/..

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że powód był zobowiązany wykazać zespół faktów uzasadniających jego żądanie, a nie wszystkie okoliczności sprawy. Fakt dokonywania zgłoszeń przez członków grupy pozostaje bez znaczenia przy tak skonstruowanych roszczeniach, bowiem powód twierdzi, iż w stosunku do pozwanej, jako podmiotu aktywnie pomagającego, nakłaniającego i organizującego dokonywanie naruszeń majątkowych praw autorskich poprzez narzędzia składające się na system wymiany plików (np. systemy premiowe, dodatkowy transfer za zachomikowanie itp.) w ogóle nie dotyczy ograniczenie odpowiedzialności osób udostępniających zasoby systemu teleinformatycznego w celu przechowywania danych przez usługobiorcę. Ponadto, okoliczność ta, jako ewentualna przesłanka egzonerująca od odpowiedzialności deliktowej, może być podnoszona przez pozwaną na etapie merytorycznego rozpoznania sprawy.

Ostatnią przesłanką dopuszczalności postępowania grupowego, jaka podlegała badaniu w niniejszej sprawie, stanowiła liczebność grupy, którą tworzyć winno co najmniej 10 osób (art. 1 ust. 1 PostGrU). Sąd ocenia istnienie przesłanki liczebności grupy na podstawie treści pozwu oraz oświadczeń członków grupy o przystąpieniu do grupy, a ustalenie tej okoliczności nie wymaga prowadzenia postępowania dowodowego /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa... op.cit/ W ocenie Sądu Okręgowego, jej spełnienie w niniejszej sprawie nie pozostawia miejsca na wątpliwości. Jak szczegółowo wskazano na wstępie niniejszego uzasadnienia liczba członków grupy przekroczyła wymaganą liczbę, albowiem wraz z reprezentantem grupy, oświadczenia o przystąpieniu do grupy złożyło łącznie 15 podmiotów.

Odnosząc się do zarzutów pozwanej, jakoby wskazanie w oświadczeniach o przystąpieniu do grupy sformułowania żądania spółki są takie jak roszczenia powoda wskazane w pozwie, okoliczności uzasadniające żądanie spółki, jej przynależność do grupy oraz dowody i okoliczności uzasadniające owo żądanie zostały przedstawione w pozwie mogło skutkować nieważnością wszystkich złożonych oświadczeń oraz brakiem wymaganej liczby członków grupy, należy wskazać, iż zarzut ten nie może się ostać. Świadczy o tym już sam charakter oświadczeń o przystąpieniu do grupy, które stanowią deklarację woli uczestniczenia w grupie, złożoną w formie pisemnego oświadczenia /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa... op.cit/. Jest to więc jedynie manifestacja woli wstąpienia w stosunek prawny reprezentacji na potrzeby postępowania grupowego, która w ocenie Sądu Okręgowego została wyrażona w sposób jasny, stanowczy a jej dookreślenie poprzez wskazanie określonych elementów nastąpiło poprzez odesłanie do równie jasnej i precyzyjnej treści pozwu. Istota obowiązku wskazania w oświadczeniach o przystąpieniu do grupy okoliczności uzasadniających żądanie/przynależność do grupy oraz przedstawienia dowodów (art. 12 PostGrU) wiąże się z koniecznością rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy o dopuszczalności postępowania grupowego oraz określenia składu grupy, a zastosowane odesłanie w jasny i zrozumiały sposób umożliwia określenie tych elementów. Przyjęcie innego założenia byłoby przede wszystkim nie celowe i prowadziłoby do niepotrzebnej formalizacji postępowania. Co więcej również konstrukcja odesłania w niniejszej sprawie zdaje się być zasadna właśnie z celowościowego punktu widzenia, albowiem na etapie wnoszenia pozwu umieszczenie żądanych elementów w odrębnych oświadczeniach oddzielnych dla każdego z członków grupy tworzyłoby niepotrzebną konieczność 15-krotnego powtarzania tych samych treści.

Również fakt złożenia oświadczeń w październiku 2012 r., ponad miesiąc przed dniem złożenia pozwu do Sądu, pozostaje bez wpływu na ważność oświadczeń członków grupy i liczebność grupy, a inny wniosek pozostawałby w sprzeczności z samą konstrukcją i istotą oświadczenia o przystąpieniu do grupy. Osoby zawiązujące grupę zyskują bowiem status członków grupy dopiero z chwilą złożenia pozwu z dołączonymi oświadczeniami o przystąpieniu /tak: T. Jaworski i P. Radzimierski, Ustawa..., op.cit./, przez co oczywistym jest, iż skutek procesowy jest niezależny od

daty wskazanej na samych oświadczeniach. Co więcej, taka kolejność czynności zdaje się być zrozumiała w świetle prawdopodobnie długotrwałego procesu przygotowań do wszczęcia postępowania grupowego.

Jako, że w niniejszej sprawie strona powodowa nie zgłosiła pieniężnych roszczeń odszkodowawczych, skupiając się jedynie na żądaniu zaniechania naruszeń majątkowych praw autorskich, w niniejszej sprawie odpadła konieczność ujednoczenia wysokości roszczeń pieniężnych każdego członka grupy przy uwzględnieniu wspólnych okoliczności sprawy (art. 2 ust. 1 PostGrU).

Na tle aktywnej wymiany pism procesowych, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie konieczne staje się odniesienie się do argumentów formalnych podnoszonych przez pozwaną w toku postępowania. Dotyczy to w szczególności rozważań pozwanej, co do wadliwego wyboru reprezentanta grupy, nieważności umowy reprezentanta grupy z pełnomocnikiem i wadliwego określenia zasad jego wynagradzania.

Z przywołanymi twierdzeniami pozwanej nie sposób się zgodzić. Oświadczenie powoda o działaniu w charakterze reprezentanta grupy zostało zawarte zarówno w treści pozwu /k.6/ jak i w załączniku nr 3 /k.126/ a powód skutecznie uzupełnił brak formalny pozwu składając do akt sprawy oświadczenie o przystąpieniu do grupy /k.1003/, zatem twierdzenie jakoby wybór reprezentanta grupy został dokonany wadliwie nie może się ostać.

Umowa reprezentanta grupy z pełnomocnikiem, określająca zasady jego wynagradzania została skutecznie zawarta w granicach swobody kontraktowania zarówno przez reprezentanta, jak i członków grupy oraz złożona do akt sprawy wraz z pozwem /umowa k.128-132 wraz z aneksami k.133-140; zasady wynagradzania § 5 i § 7/. Jak słusznie wskazano w doktrynie, Sąd nie może oceniać jej treści pod kątem prawidłowości czy słuszności ustalonej wysokości wynagrodzenia, albowiem kwestie te nie stanowią przedmiotu postępowania grupowego. Również zmiany umowy w toku procesu, podlegające rygorom prawa materialnego (art. 353¹ k.c.), nie wymagają de lege lata zgłoszenia sądowi prowadzącemu postępowanie /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, op. cit/. Ocena ta, niewątpliwie odnosi się również do postanowień umownych zastrzeżonych zgodnie z zasadami swobody umów, regulujących stosunki wewnętrzne między pełnomocnikiem, reprezentantem i członkami grupy. Jedynym ograniczeniem, co do swobody kontraktowania w ramach ustalania zasad wynagradzania pełnomocnika wprowadzonym przez ustawodawcę jest procentowe ograniczenie wynagrodzenia prowizyjnego w ramach dochodzonych roszczeń pieniężnych do wysokości maksymalnie 20% zasądzonej kwoty. Ograniczenie to niewątpliwie nie dotyczy możliwości zastrzeżenia wynagrodzenia dodatkowego na zasadzie success fee przy roszczeniach niepieniężnych czy rozliczania godzin pracy współpracowników profesjonalnego pełnomocnika według ustalonej stawki, albowiem jest to częstą praktyką rynkową, zgodną z prawem i zasadami współzycia społecznego /por. argumentacja co do zakresu swobody kontraktowania w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., sygn. akt II CSK 528/10, LEX nr 794768 dotyczącego możliwości ukształtowania wynagrodzenia pełnomocnika wyłącznie na zasadzie success fee/.

W konsekwencji powyższych rozważań, w ocenie Sądu Okręgowego, formalne argumenty podnoszone przez pozwaną nie mogły znaleźć odzwierciedlenia w postaci pożądanego przez (...)w N.rozstrzygnięcia – odrzucenia pozwu.

Wobec łącznego spełnienia ogólnych przesłanek procesowych oraz przesłanek dopuszczalności postępowania grupowego Sąd Okręgowy, na podstawie art. 10 ust. 1 zd. 2 PostGrU, orzekł jak w pkt I sentencji postanowienia.

W pkt II sentencji postanowienia na podstawie art 8 ust 1 PostGrU a contrario oddalono wniosek pozwanej o zobowiązanie powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu w wysokości 60 000,00 zł. /k.922/. Instytucja kaucji w postępowaniu grupowym uregulowana została w art. 8 PostGrU, zgodnie z którym na żądanie pozwanego sąd może zobowiązać powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu (ust. 1). Kaucja w postępowaniu grupowym ma charakter fakultatywny. Jej istota jest związana z ryzykiem postępowania grupowego, a regulacja ta została wprowadzona do ustawy z myślą o ochronie interesów pozwanych.

Jednakże, w doktrynie słusznie wskazuje się, iż w sytuacji gdy porównanie wartości przedmiotu sporu i poziom spodziewanych kosztów z sytuacją majątkową powoda uzasadnia twierdzenie, że ewentualne koszty procesu zostaną

w pełni zaspokojone, możliwe jest odstąpienie od zobowiązania powoda do złożenia kaucji na przewidywane koszty procesu /tak: T. Jaworski, P. Radzimierski, Ustawa..., op. cit/. W ocenie Sądu Okręgowego z taką sytuacją niewątpliwie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, albowiem reprezentant grupy stanowi spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością o tak ugruntowanej pozycji rynkowej, iż nie jest możliwe uznanie, iż istnienie ryzyko niemożności skutecznego wyegzekwowania od niego kosztów procesu. Jak wskazuje już sam wydruk z Krajowego Rejestru Sądowego powoda kapitał spółki stanowi (...) zł.

SSO Anna Rachocka SSO Maciej Kruszyński

(...)

(...)